TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

Kampányfinanszírozás – kampánykorrupció

A parlamenti pártok bevételei és kiadásai 2010-ben a pártok beszámolói alapján

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

2010	TAGDÍJ-BEVÉTEL	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS	ÖSSZES BEVÉTEL	ÖSSZES KIADÁS	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS ARÁNYA A BEVÉTELHEZ KÉPEST
FIDESZ	136 968	888 974	1 953 265	2 265 284	46%
KDNP	6 162	213 452	337 693	310 874	63%
KORMÁNY PÁRTOK	143 130	1 102 426	2 290 958	2 576 158	48%
MSZP	46 220	674 684	1 054 552	1 558 695	64%
JOBBIK	9 013	240 993	357 913	313 891	67%
LMP	3 579	138 244	279 384	419 677	49%

A parlamenti pártok bevételei és kiadásai 2011-ben a pártok beszámolói alapján

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

2011	TAGDÍJ-BEVÉTEL	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS	ÖSSZES BEVÉTEL	ÖSSZES KIADÁS	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS ARÁNYA A BEVÉTELHEZ KÉPEST
FIDESZ	143 860	1 055 000	1 293 229	1 164 064	82%
KDNP	7 127	232 600	256 670	209 678	91%
KORMÁNY pártok	150 987	1 287 600	1 549 899	1 373 742	83%
MSZP	38 687	521 300	802 788	729 869	65%
JOBBIK	2 321	448 000	501 804	341 467	89%
LMP	4 066	249 200	283 842	142 788	88%

A parlamenti pártok bevételei és kiadásai 2012-ben a pártok beszámolói alapján

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

2012	TAGDÍJ-BEVÉTEL	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS	ÖSSZES BEVÉTEL	ÖSSZES KIADÁS	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS ARÁNYA A BEVÉTELHEZ KÉPEST
FIDESZ	150 440	1 055 000	1 294 282	1 208 527	82%
KDNP	8 048	232 600	260 900	231 750	89%
KORMÁNY PÁRTOK	158 488	1 287 600	1 555 182	1 440 277	83%
MSZP	32 688	521 300	749 252	650 568	70%
JOBBIK	5 670	447 894	528 060	457 823	85%
LMP	4 055	249 200	287 998	199 145	87%

A parlamenti pártok bevételei és kiadásai 2010-2012. között a pártok beszámolói alapján

2010	TAGDÍJ-BEVÉTEL	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS	ÖSSZES BEVÉTEL	ÖSSZES KIADÁS	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS ARÁNYA A BEVÉTELHEZ KÉPEST
FIDESZ	136 968	888 974	1 953 265	2 265 284	46%
KDNP	6 162	213 452	337 693	310 874	63%
KORMÁNY PÁRTOK	143 130	1 102 426	2 290 958	2 576 158	48%
MSZP	46 220	674 684	1 054 552	1 558 695	64%
JOBBIK	9 013	240 993	357 913	313 891	67%
LMP	3 579	138 244	279 384	419 677	49%

2011	TAGDÍJ-BEVÉTEL	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS	ÖSSZES BEVÉTEL	ÖSSZES KIADÁS	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS ARÁNYA A BEVÉTELHEZ KÉPEST
FIDESZ	143 860	1 055 000	1 293 229	1 164 064	82%
KDNP	7 127	232 600	256 670	209 678	91%
KORMÁNY PÁRTOK	150 987	1 287 600	1 549 899	1 373 742	83%
MSZP	38 687	521 300	802 788	729 869	65%
JOBBIK	2 321	448 000	501 804	341 467	89%
LMP	4 066	249 200	283 842	142 788	88%

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

2012	TAGDÍJ-BEVÉTEL	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS	ÖSSZES BEVÉTEL	ÖSSZES KIADÁS	ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSBŐL SZÁRMAZÓ TÁMOGATÁS ARÁNYA A BEVÉTELHEZ KÉPEST
FIDESZ	150 440	1 055 000	1 294 282	1 208 527	82%
KDNP	8 048	232 600	260 900	231 750	89%
KORMÁNY PÁRTOK	158 488	1 287 600	1 555 182	1 440 277	83%
MSZP	32 688	521 300	749 252	650 568	70%
JOBBIK	5 670	447 894	528 060	457 823	85%
LMP	4 055	249 200	287 998	199 145	87%

Becsült és bevallott kiadások a 2010-es országgyűlési választási kampány során

TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG

Párt	Jelöltek száma	Állami Számvevőszéknek bejelentett összeg	TI által becsült költés	Különbség
FIDESZ	386	405 millió ft	1,289 millió ft	+318%
MSZP	386	405 millió ft	1,159 millió ft	+286%
JOBBIK	386	110 millió ft	277 millió ft	+252%
LMP	300	192 millió ft	259 millió ft	+135%
FÜGGETLEN	1	0,085 millió ft	N. A.	N. A.

A pártok kampányköltése és az éves bevételeik kapcsolata

TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG

2010	Összes bevétel	Összes kiadás	TI által becsült kampányköltés	Bevételek és becsült kampányköltések különbözete
FIDESZ	1 953 265	2 265 284	1 289 000	664 265
KDNP	337 693	310 874	n.a*	n.a*
MSZP	1 054 552	1 558 695	1 159 000	104 448
JOBBIK	357 913	313 891	277 000	80 913
LMP	279 384	419 677	259 000	20 384

A PÁRTOK BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG

- A pártok bevételei között kimagasló a költségvetési támogatás aránya
- Tagdíjból a bevételeik 5-8%-a származik → még a politikailag elkötelezett polgárok sem finanszírozzák a preferált pártot
- 2014 január 1: pártnak csak magyar állampolgár természetes személy adományozhat
- Pártok gazdálkodása átláthatatlan
  - Beszámolóik formálisak
  - Nyilvánosságra hozatal szabályozatlan
  - Nyilvánosságra hozatal szankciói gyengék
- Nem bizonyítható, hogy a működésükre többet költenek a legális bevételeiknél
- Kampánykiadások jól nyomon követhetők → túlköltés tetten érhető

KAMPÁNY-FINANSZÍROZÁS SZABÁLYOZÁSA

TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG

- Eddigi szabály: kampányköltség-plafon jelöltenként 1 millió forint → 386 jelölt → 386 millió forint a kampányköltés felső mértéke
- TI becslés (http://kepmutatas.hu/) 2010: MSZP/FIDESZ 386 millió forint helyett 1200-1500 millió forintot költött
- Becslés főként az elektronikus reklámokat vette számba → helyi média, egyes rendezvények, óriásplakátok csak korlátozottan jöttek figyelembe → konzervatív becslés
- ÁSZ: csak a számlák formai ellenőrzése → pártok kampánybeszámolói tökéletesek
- Ve./Alaptörvény 5. módosítása:
  - elektronikus politikai reklám ingyenes
  - nyomtatott reklám tarifája nyilvános
  - közterületi óriásplakátok tarifája titokban tartható
- A magyarországi politikai elit nem hajlandó belátni, hogy a politikai pártok, és kampányaik sokba kerülnek → a jogállam drága és macerás

KAMPÁNYPÉNZEK SZERKEZETE

TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG

2014: új kampányfinanszírozási törvény

- képviselői indítványként nyújtották be → nem volt előzetes, nyilvános vita, sem szakmai egyeztetés
- nem vonatkozik az önkormányzati és az EP választásokra
- nem foglalkozik a párt közeli civil szervezetek pártkampányaival (CÖF/CÖKA/Honfoglalás 2000)
- nem tiltja a kormányzati/önkormányzati korteskedést („önkampány")
- jelöltenként 5 milliós költési plafon (199 jelölt) → költési plafon 995 millió forint jelölő szervezetenként

Állami kampányhányad

- egyéni jelölt 1 millió Ft-t a MÁK-tól kincstári kártyán kap → csökken a készpénzhányad, jobb ellenőrizhetőség
- jelölő szervezet (párt) a fennmaradó jelöltenkénti 4 millió forint nagy részét is állami pénzből kapja, az indított jelöltek után
- 27 jelölt: 149 millió forint → 106 jelölt: 597 millió forint
- pártok a költségvetési támogatást készpénzben kapják
- pártjelölt átadhatja a pártnak a saját 1 millió forintját → ezt a párt is kincstári kártyán kapja
- Σ állami forrás: 176 millió forint (27 jelölt) → 703 millió forint (106 jelölt)

Nem állami kampányhányad

- Állami kampányhányaddal fordítottan arányos: 819 millió forint (27 jelölt) → 292 millió forint (106 jelölt)
- pártok rendes bevételeiből származhat (tagdíj, költségvetési támogatás, magyar állampolgárok adományai)

KAMPÁNYPÉNZEK ELLENŐRZÉSE

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

Jelöltek kampányköltéseinek az ellenőrzése

- jelölt költéseit a MÁK és az ÁSZ is ellenőrzi, készpénzmozgás kizárva
- 2%-os eredményességi küszöb, visszafizetési kötelezettség
- szabálytalansággal érintett pénz kétszeresét kell visszafizetni
- késedelmes elszámolás esetén a teljes támogatás kétszeresét kell visszafizetni (15 nap)

Pártok kampányköltéseinek az ellenőrzése

- ÁSZ ellenőriz, pártbeszámoló alapján, hivatalból egy éven belül
- csak a formális jogszerűséget vizsgálja, a kiadások tényleges tartalma rejtve marad
- csak limiten felüli költés kétszeresét kell befizetni
- nincsen eredményességi küszöb → hiányzik a kockázati elem
- nincsen szabálytalansági szankció
- párt a jelölttől átvett egymillió forintról a jelöltek módjára számol el

KAMPÁNYCSALÁSOK

TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG

A kampány kiszervezése → a pártok a hozzájuk közel álló civil(nek nevezett) szervezetre bízzák a kampányolást

- törvény nem foglalkozik a párt közeli civil szervezetek pártkampányaival (CÖF/CÖKA)
- civil szervezetek költéseit senki nem ellenőrzi
- nem tiltja a kormányzati/önkormányzati korteskedést („önkampány”)
- közterületi óriásplakátok tarifája titokban tartható → közterületi óriásplakátok tarifáit senki nem ellenőrzi

Az állami kampány támogatás csalárd megszerzése → kellő számú ajánlással létrehozható 150-600 millió forint állami támogatásra jogosító lista

- nincsen eredményességi küszöb → hiányzik a kockázati elem
- nincsen szabálytalansági szankció

Kampány korrupciós kapu továbbra is szélesre van tárva → törvény előírásait megtartva is lehet ellenőrizetlenül sokat költeni

TI JAVASLATA

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MAGYARORSZÁG

- **Kampányszámla**
  - **A pártok a kampánnyal kapcsolatos kiadásaikat az Állami Számvevőszéknél vagy az Államkincstárnál vezetett számláról fizessék.**
  - **A számlaadatokat az Állami Számvevőszék/Államkincstár honlapján is közzé kell tenni.**
  - **Az elszámoltatás terjedjen ki a pártok kampányait segítő civil szervezetekre (egyesületek, alapítványok), valamint a magánszemélyekre és a cégekre is.**
  - **Szigorú szankciókat (teljes körű visszafizetés, súlyos büntetőkamat) kell bevezetni a költési és az elszámolási szabályok megsértőire.**
- **Átlátható kampányok az óriásplakátokon is**
  - **A köztéri hirdetések, óriásplakátok tulajdonosai, üzemeltetői által a politikai szereplőknek adható kedvezményeket egységesen kell szabályozni, vagy a kedvezményeket teljesen meg kell tiltani.**
  - **Az óriásplakát tarifákat nyilvánossá kell tenni.**
  - **A politikai hirdetésnek helyt adó óriásplakátok tulajdonosainak, üzemeltetőinek a választás napját követő 30 napon belül nyilvánosságra kell hozniuk az ilyen forrásból származó bevételeiket.**
- **Valódi ellenőrzés a pártok felett**
  - **Az Állami Számvevőszék vizsgálatait ki kell terjeszteni a pártok üzleti vállalkozásaira, alapítványaira és ifjúsági szervezeteire, a pártokat támogató különféle civil szervezetekre.**
  - **Létszámában és felkészültségében is meg kell erősíteni az Állami Számvevőszéket.**
  - **Az állami támogatásból részesülő pártok kétévenként sorra kerülő vizsgálatát éves ellenőrzésre kell változtatni, és meg kell teremteni a lehetőséget a soron kívüli vizsgálatra.**
  - **A pártok egy hónappal a vizsgálat előtti értesítésének gyakorlatát be kell szüntetni.**
- **Ténylegesen rövidebb kampányidőszak**
- **Az 50 napos kampányidőszakra vonatkozó szabályok ne legyenek kijátszhatóak: a hivatalos kampányidőszakon kívül minden, pártokhoz kapcsolódó hirdetést egyöntetűen tiltani kell.**
- **Átláthatóbb bevételek**
  - **Magánszemélyek és jogi személyek is nyújthassanak támogatást a jelölteknek és a pártoknak.**
  - **Cégek egy kampányban maximum ötmillió forintot, magánszemélyek maximum kétmillió forintot költhessenek kampánytámogatásra.**
- **Civil szervezetek tevékenysége**
- **A politikai kampányt folytató civil szervezetek pénzügyeire a pártokra vonatkozó nyilvánosságra hozatali és elszámolási szabályok legyenek érvényesek.**
- **Állami-kormányzati reklám**
  - **Legyen tilos a kormány vagy más állami intézmények számára a valamely pártot támogató reklám, akkor is, ha azt kormányzati tájékoztató tevékenységnek nevezik (bújtatott pártreklám).**
  - **Legyen tilos az állami vállalatoknak és a közpénzből gazdálkodó egyéb cégeknek valamely pártot támogató reklámot, politikai hirdetést megjelentetni.**
- **Az állami vállalatok és a közpénzből gazdálkodó egyéb cégek reklám- és hirdetés célú kiadásaira a kampányidőszakban a pártokra és a pártokat támogató civil szervezetekre vonatkozó szabályok legyenek irányadóak.**